

Declaració amb motiu del Dia Mundial de la Presa de Consciència de l'Abús i el Maltractament a les Persones Grans

La manera com una societat tracta les persones grans defineix la qualitat dels vincles socials, el valor que atorga a la dignitat humana i la fortalesa de la seva convivència democràtica. Quan una persona gran pateix discriminació, invisibilització o qualsevol forma de maltractament o abús, no només es vulneren drets individuals, també s'atempta contra els principis de respecte, igualtat i convivència que sostenen la vida col·lectiva.

La Diputació de Barcelona se suma, un any més, al Dia Mundial de la Presa de Consciència sobre l'Abús i el Maltractament a les Persones Grans, una commemoració amb la que es referma el compromís de la Corporació amb la defensa dels drets i la dignitat de les persones grans.

En una societat cada vegada més diversa i longeva, el maltractament a les persones grans continua essent una realitat sovint massa invisibilitzada. Adopta diferents cares i pot donar-se en forma de violència física o psicològica, abús econòmic, abandonament, negligència, vulneració de drets o determinades pràctiques institucionals que limiten l'autonomia i menystenen els desitjos i preferències de les persones grans. També pot mostrar-se en actituds quotidianes que silencien o exclouen les persones grans de la vida social i comunitària. En aquest sentit, l'edatisme —la discriminació per raó d'edat— contribueix a normalitzar aquestes situacions i afavoreix mirades i pràctiques que limiten els drets, la participació i el reconeixement social de les persones grans.

Parlar d'envelliment de la població és parlar d'un gran èxit social i una de les grans transformacions del nostre temps. Aquest fet suposa una oportunitat, i alhora un repte, per construir societats més cohesionades, inclusives i preparades per garantir drets al llarg del cicle de vida. Però aquest objectiu només serà possible si combatem les desigualtats i els factors que poden incrementar la vulnerabilitat: la soledat, l'aïllament social, la precarietat econòmica, les desigualtats de gènere o d'origen, així com la manca d'accessibilitat als serveis i als entorns digitals, entre d'altres.

Prevenir el maltractament vol dir reforçar els entorns protectors, enfortir les xarxes comunitàries, generar espais segurs, donar veu a les persones grans, reconèixer-ne l'autonomia i fer-les protagonistes de les decisions que governen la pròpia vida.

Amb aquesta comesa, des de la Diputació de Barcelona defensem una mirada basada en els drets humans, la participació i el reconeixement. Les persones grans són part activa de la societat i tenen un paper essencial en la transmissió de coneixement, experiència i cohesió comunitària. Per fer d'aquest compromís una realitat en els nostres pobles i ciutats, acompanyem els ajuntaments i els ens locals en l'enfortiment de les polítiques locals de prevenció, detecció i abordatge del maltractament i la promoció del bon tracte.

Per aquest motiu, refermem el nostre compromís amb els governs locals per:

- Seguir impulsant polítiques de prevenció i detecció precoç dels maltractaments, així com facilitar instruments de valoració i intervenció per fer-hi front.
- Enfortir els mecanismes locals de coordinació entre serveis socials, salut, seguretat, justícia i la xarxa comunitària per avançar cap a municipis més capacitadors, amb eines per prevenir les situacions de maltractament a les persones grans.

- Promoure la participació activa i l'envelliment significatiu de les persones grans en la vida comunitària i en els espais deliberatius i de decisió vinculats a les polítiques públiques, reconeixent el seu paper actiu en la construcció de comunitats més cohesionades, inclusives i democràtiques.
- Incorporar la perspectiva de cicle de vida i intergeneracional de manera transversal en les actuacions públiques i en el disseny dels serveis, per garantir entorns més accessibles, inclusius i respectuosos amb els drets i la diversitat de les persones grans.
- Potenciar la capacitat dels equips professionals per millorar la detecció, la valoració i la intervenció davant situacions de risc o de maltractament, afavorint una resposta coordinada, preventiva, integral i basada en la protecció dels drets.
- Impulsar accions de sensibilització per combatre l'edatisme i qualsevol forma de discriminació associada a l'edat, promovent una imatge social de les persones grans basada en el reconeixement, la dignitat i la participació, i que contribueixi a construir una convivència lliure de violències.

Aquest compromís s'alinea també amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030, especialment amb l'ODS 3 (Salut i benestar), l'ODS 10 (Reducció de les desigualtats), l'ODS 11 (Ciutats i comunitats sostenibles) i l'ODS 16 (Pau, justícia i institucions sòlides), que promouen societats més inclusives, segures i respectuoses amb els drets de totes les persones al llarg de la vida.

Una societat es mesura també per la manera com acompanya les persones en les etapes de més fragilitat. Protegir els drets de les persones grans no és només una responsabilitat institucional, és una expressió de la qualitat democràtica i ètica de la nostra societat.

Aquest 15 de juny fem una crida als ajuntaments, a les entitats, als serveis professionals i al conjunt de la ciutadania perquè continuem construint comunitats més segures, inclusives i respectuoses amb els drets de les persones grans.

Perquè preservar la dignitat de les persones grans és preservar els fonaments de la nostra societat.